

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Nadere duiding uitspraak RvS Proactieve aanwijzing Lansingerland

Geachte Statenleden,

Op 10 april jl. bent u geïnformeerd (PZH-2025-872153212) over de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State met betrekking tot de proactieve aanwijzing van de provincie op de locatie Driehoek Noordpolder in de gemeente Lansingerland. De Raad van State heeft het beroep tegen de proactieve aanwijzing op 9 april 2025 ongegrond verklaard. Dit betekent dat de proactieve aanwijzing onherroepelijk is geworden. Hieronder bespreken we de inhoud van de uitspraak en in het kort de gevolgen daarvan.

Met deze brief geven wij invulling aan de toezegging van mevrouw Koning (BW/T2025.006) om u een brief te sturen met een duiding van deze uitspraak.

Samenvatting rechtszaak

Deze zaak betreft een besluit van het college van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland op 23 augustus 2022 om de gemeente Lansingerland een proactieve aanwijzing te geven op basis van artikel 4.2, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Deze aanwijzing verplichtte de gemeente om binnen één jaar een bestemmingsplan vast te stellen voor de locatie Driehoek Noordpolder, zodat minimaal 50 sociale woningen gerealiseerd kunnen worden.

Feiten

- Het Samenwerkingsverband Wonen regio Rotterdam had op 23 januari 2019 het regioakkoord "Nieuwe Woningmarktafspraken Regio Rotterdam 2018-2030" vastgesteld, met als doel voldoende woningen te realiseren en de sociale woningvoorraad te verspreiden.
- De gemeente Lansingerland had een bod gedaan om 1.410 sociale woningen tot 2030 toe te voegen, wat onvoldoende was volgens GS die streefden naar 3.262 sociale woningen toe te voegen op basis van het 'Meer Evenwicht'-scenario dat tot doel had om sociale woningen beter te spreiden over de gemeenten van de regio.
- In opdracht van de provincie had de Antea Group onderzoek gedaan in samenwerking met de gemeente naar de mogelijkheden om sociale huurwoningen te realiseren. Uit dat onderzoek bleek dat 1.560 sociale woningen tot 2030 mogelijk zijn, met optimalisatie van onder andere

de locatie Driehoek Noordpolder. De 1.560 sociale woningen waren op dat moment nog zonder de locatie Bleizo-West; daarover zijn later afspraken met de gemeente gemaakt.

Rechtsoverwegingen

Noodzaak

De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna de Afdeling) heeft de bevoegdheid van GS om een proactieve aanwijzing te geven beoordeeld. GS dienen de belangen zorgvuldig af te wegen en de noodzaak van de aanwijzing te onderbouwen. De Afdeling concludeert dat de proactieve aanwijzing niet disproportioneel of prematuur is, ondanks de argumenten van omwonenden dat de democratische processen in de gemeente worden verstoord en dat andere locaties beschikbaar zijn. De Afdeling heeft geoordeeld dat de proactieve aanwijzing niet in strijd is met de wet en dat GS de aanwijzing voor de locatie Driehoek Noordpolder terecht hebben gegeven, ondanks de bezwaren van omwonenden.

De Afdeling wijst erop dat de aanwijzing noodzakelijk is vanwege het tekort aan sociale woningen en dat de gemeente Lansingerland onvoldoende bijdraagt aan de regionale woningbouwopgave. De Afdeling stelt dat de locatie Driehoek Noordpolder al eerder door de gemeente was gekwalificeerd als woningbouwlocatie en dat de aanwijzing in lijn is met het "Meer Evenwicht-scenario".

Uitvoerbaarheid

De Afdeling volgt de argumenten van de omwonenden niet dat de locatie ongeschikt is voor woningbouw. Er zijn voldoende voorzieningen binnen 1,1 km van de locatie en goede verbindingen met het openbaar vervoer. Wat betreft de ontsluiting van het gebied, concludeert de Afdeling dat er geen reden is om aan te nemen dat sociale woningbouw niet uitvoerbaar is vanwege verkeersveiligheid. De Afdeling merkt op dat de argumenten over de ecologische waarde van de locatie en de impact op de groene verbindingen niet voldoende zijn om de rechtmatigheid van de aanwijzing te ondermijnen.

Gevolgen

Het onherroepelijk worden betekent dat de proactieve aanwijzing in stand blijft, waarmee de gemeente Lansingerland verplicht wordt om een bestemmingsplan vast te stellen voor de locatie Driehoek Noordpolder, zodat minimaal 50 sociale woningen gerealiseerd kunnen worden.

Actuele planning Driehoek Noordpolder

De gemeente verwacht eind 2025 het omgevingsplan vast te stellen.

Slot

Met ingang van de Omgevingswet is het instrument 'proactieve aanwijzing' vervangen door 'instructie'. Evenals bij een proactieve aanwijzing onder het oude recht dient bij een instructie een provinciaal belang te bestaan. Daarnaast dienen de noodzaak en de uitvoerbaarheid van de instructie goed te worden gemotiveerd. Deze uitspraak onderstreept dat de provincie dit instrument op grond van bovenstaande feiten en omstandigheden kan inzetten in het belang van voldoende sociale huurwoningen. Dit neemt niet weg dat wij ons in voorkomende gevallen blijven inzetten om provinciale belangen te behartigen in goed overleg met de gemeenten. Het inzetten van dit

instrument is een uiterst middel en proberen we te voorkomen. Wij zijn ervan overtuigd dat deze uitspraak bijdraagt aan meer sociale huurwoningen, niet alleen in gemeente Lansingerland, maar indirect ook aan meer sociale huurwoningen in andere gemeenten.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff